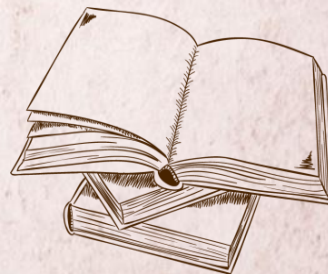

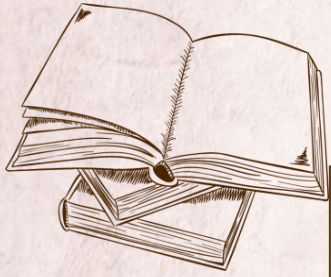
CHỦ ĐỀ 1: VÙNG ĐẤT HẢI PHÒNG TỪ NĂM 1527 ĐẾN NĂM 1802

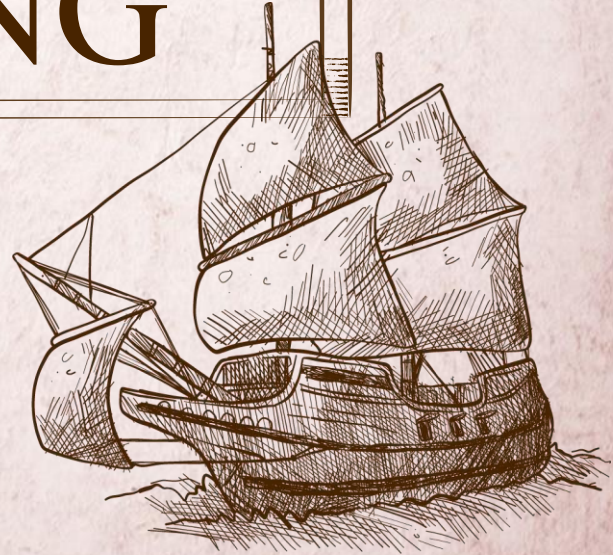
GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG 8

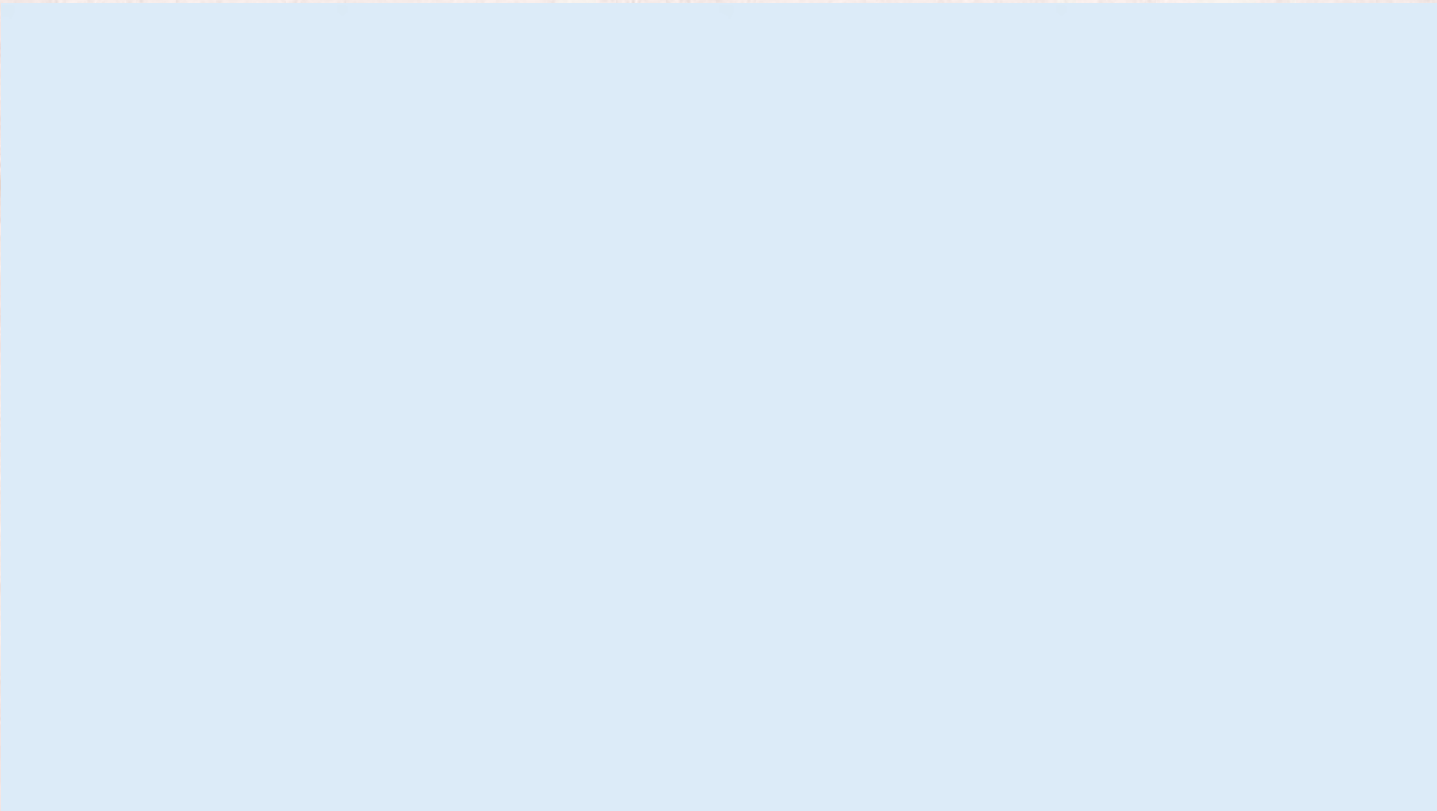
NĂM HỌC 2024 - 2025

HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

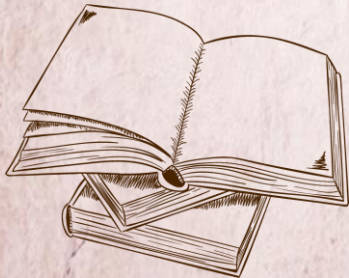
? Em hãy cho biết lịch sử nước ta từ năm 1527 đến năm 1802 đã trải qua những triều đại phong kiến và những biến động chính trị lớn nào?

Các triều đại phong kiến từ năm 1527 đến năm 1802.

01

NHÀ MẠC

(1527 - 1592)

02

NHÀ LÊ
TRUNG HÙNG

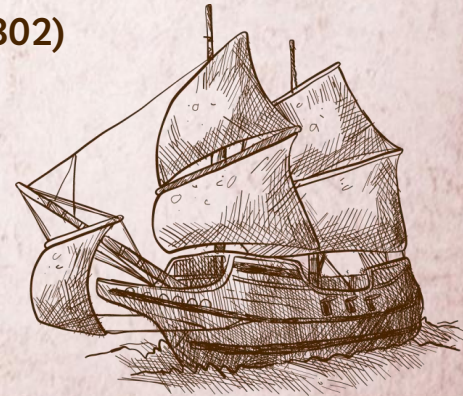
(1533 - 1788)

03

NHÀ TÂY SƠN

(1788 - 1802)

* Trong các thế kỉ XVI - XVIII đã xảy ra những biến động chính trị lớn:

- Xung đột Nam - Bắc triều
(nửa sau thế kỉ XVI).

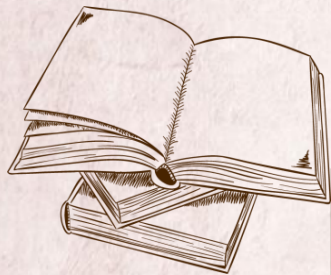

- Xung đột Trịnh - Nguyễn (1627-
1672) dẫn đến sự chia cắt đất nước
đến cuối thế kỉ XVIII.

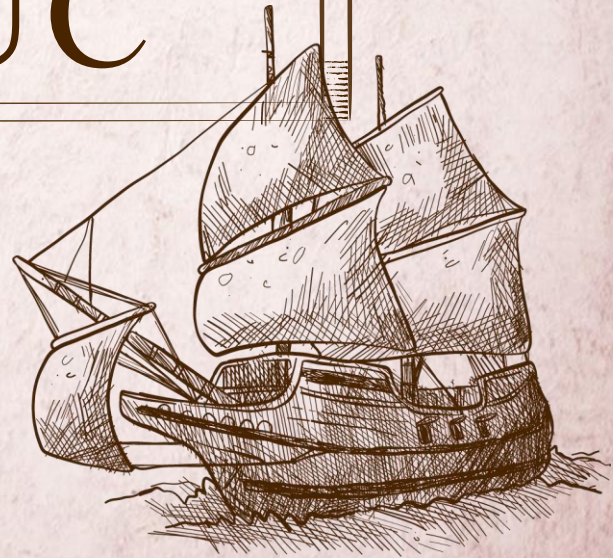

Từ năm 1527 đến năm 1802 là thời kỳ diễn ra nhiều biến động trong lịch sử dân tộc. Do nằm ở vị trí phía Đông miền duyên hải Bắc Bộ, là vùng đất cửa biển và chịu sự tác động từ chính sách trị vì của các vương triều (Mạc, Lê trung hưng, Tây Sơn), vùng đất Hải Phòng đã có những đổi thay về địa giới hành chính và đạt được những thành tựu về kinh tế, văn hóa, giáo dục, góp phần vào sự phát triển chung của dân tộc.

HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

I. Địa giới hành chính

Thảo luận nhóm: cho biết địa giới hành chính của Hải Phòng theo sự phân chia của các triều đại phong kiến?

NHÓM 1

Thời Mạc

NHÓM 2

**Thời Lê Trung
Hưng**

NHÓM 3

Thời Tây Sơn

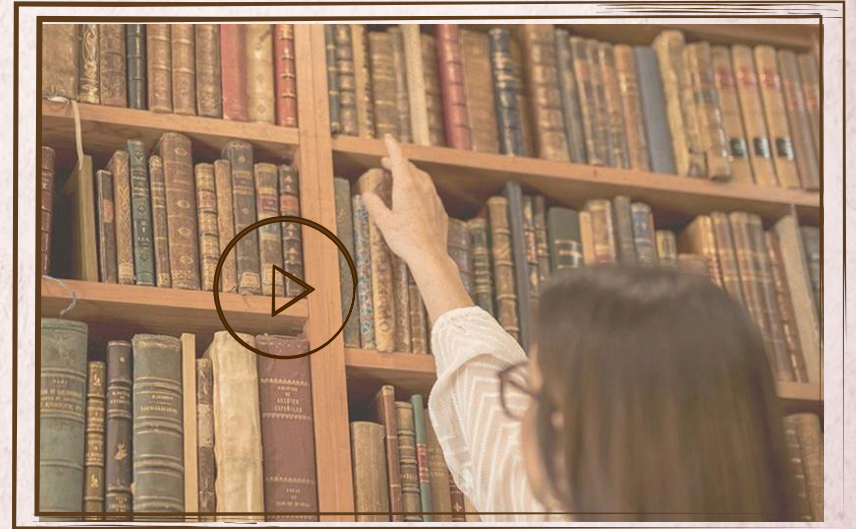
I. Địa giới hành chính

- **Thời Mạc:** vùng đất Hải Phòng thuộc Dương Kinh.
- **Thời Lê trung hưng:** vùng đất Hải Phòng nằm trong 3 phủ Kinh Môn, Nam sách, Hạ Hồng thuộc thừa tuyên Hải Dương

I. Địa giới hành chính

- **Thời Tây Sơn:** Các huyện: Thủy Đường (Thủy Nguyên), An Dương (An Dương, Hồng Bàng, Lê Chân, Ngô Quyền, Hải An), An Lão (An Lão, Kiến An) và Nghi Dương (Kiến Thụy, Dương Kinh, Đô Sơn) trong phủ Kinh Môn thuộc xứ Đông được cắt chuyển về xứ An Quảng.

II. TÌNH HÌNH KINH TẾ

Trình bày đặc điểm kinh tế chủ yếu của vùng đất Hải Phòng qua các triều đại phong kiến (Từ năm 1527 đến năm 1802) trên các lĩnh vực nông nghiệp, thủ công nghiệp và thương nghiệp?

01

02

03

Thời Mạc

**Nông
nghiệp**

- Một số nghề thủ công như chạm khắc đá, làm gốm sứ.... khá phát triển.

Coi trọng việc đắp đê phòng lụt, đào kênh mương làm thủy lợi, khai phá đất bị bỏ hoang ở ven sông, ven biển => đời sống nông dân ổn định, nhiều năm được mùa.

**Thủ
công nghiệp**

**Thương
nghiệp**

Thời Mạc, buôn bán, giao thương nhộn nhịp, hình thành nhiều thương cảng nổi tiếng Tiên Lãng, An Dương, Cát Bà, Thủy Nguyên. Hoạt động thương mại ở đây không chỉ phục vụ nhu cầu của nhân dân địa phương mà còn trao đổi với các nước trong khu vực và quốc tế.

THỜI LÊ TRUNG HÙNG

NÔNG NGHIỆP

- Lúa là loại cây trồng chủ lực, đất ở một số vùng thuộc các huyện Tiên Lãng, Vĩnh Bảo và An Lão còn hợp với cây thuốc lá. Thuốc lá của làng An Tử Hạ” từng được chọn làm vật phẩm tiến vua.

THỦ CÔNG NGHIỆP

- Các nghề thủ công truyền thống trên vùng đất Hải Phòng phát triển mạnh mẽ hình thành các làng nghề. Trong đó, tiêu biểu nhất là làng tạc tượng Bảo Hà

THƯƠNG NGHIỆP

- Hình thành nhiều chợ có quy mô lớn như chợ Mỗ (Kiến Thụy), chợ Hố, chợ Rế (An Dương) Thủy Nguyên có chợ Tổng, chợ Sưa, chợ Trịn, chợ Giá... Vĩnh Bảo có chợ Râu, chợ Mét, chợ Ngà, chợ Cầu và chợ Táng.

THỜI TÂY SƠN

NÔNG NGHIỆP α

Quang Trung ban chiếu Khuyến nông kinh tế nông nghiệp của vùng đất Hải Phòng đã có sự phục hồi nhanh chóng.

THỦ CÔNG NGHIỆP β

Được chú trọng phát triển: đúc đồng. Ở Hải Phòng hiện còn lưu giữ 10 quả chuông đồng đúc dưới thời Tây Sơn Làng tạc tượng Bảo Hà có sự phát triển vượt bậc ở thời kì này

THƯƠNG NGHIỆP ϵ

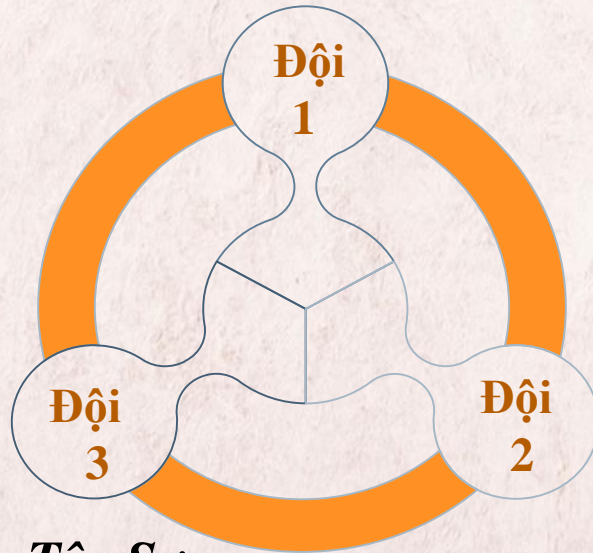
Phát Triển mạnh giao thương với nước ngoài

II. TÌNH HÌNH VĂN HÓA VÀ GIÁO DỤC

Tìm hiểu về tình hình văn hóa, giáo dục của vùng đất Hải Phòng qua các triều đại (các đội lựa chọn hình thức thuyết minh, vẽ sơ đồ, vẽ tranh, sưu tầm tư liệu, sân khấu hóa...)

Vương triều Mạc

Vương triều Tây Sơn

Vương triều Lê Trung Hưng

NHÀ MẠC

- Nhà Mạc vẫn dựa vào Nho giáo để tiếp tục xây dựng thể chế, chính sách của vương triều.
- Phật giáo thời kì này phát triển.:Bảo Phúc, Kiến Linh (Thủy Nguyên), Bách Phương (An Lão), Phổ Chiếu (Kiến Thụy)...
- Văn học xuất hiện nhiều tác gia và tác phẩm nổi tiếng.
- Coi trọng khoa cử: với 65 năm trị vì, đã tổ chức 22 khoa thi, lấy đỗ 499 Tiến sĩ, trong đó có 13 Trạng nguyên, riêng vùng đất Hải Phòng có Trạng nguyên |Nguyễn Bình Khiêm và 25 Tiến sĩ.

**THỜI
LÊ
TRUNG
HƯNG**

Đạo Phật	- Phục hưng Phật giáo. Nhiều ngôi chùa được trùng tu, xây lại với quy mô lớn hơn trước như chùa Dư Hàng (Lê Chân), chùa Đổ (Ngô Quyền), chùa Trà Phương, chùa Nhân Trai (Kiến Thụy), chùa Đông Quan (Vĩnh Bảo)
Đạo thiên chúa	- Có sự du nhập của Thiên chúa giáo
Văn hóa dân gian	- Văn hóa dân gian phát triển nở rộ. Nghệ thuật múa rối cạn ra đời và phát triển ở làng tạc tượng Bảo Hà với nghệ thuật biểu diễn đặc sắc, gần gũi với đời sống của nhân dân. Đình Kiền Bái (Thủy Nguyên) là một trong những nơi lưu lại dấu ấn đậm nét về đời sống văn hóa thế kỉ XVII - XVIII. Đình được khởi dựng năm 1681 với điểm nổi bật là những phù điêu chạm khắc mang đậm chất dân gian
Giáo dục	- Chú trọng xây dựng văn miếu, văn từ, văn chỉ để thờ và tôn vinh đạo học. Tiêu biểu là Văn miếu Xuân La (Kiến Thụy), Văn từ Hàng Kênh (Lê Chân), Văn từ An Lữ (Thủy Nguyên)...

THỜI TÂY SƠN

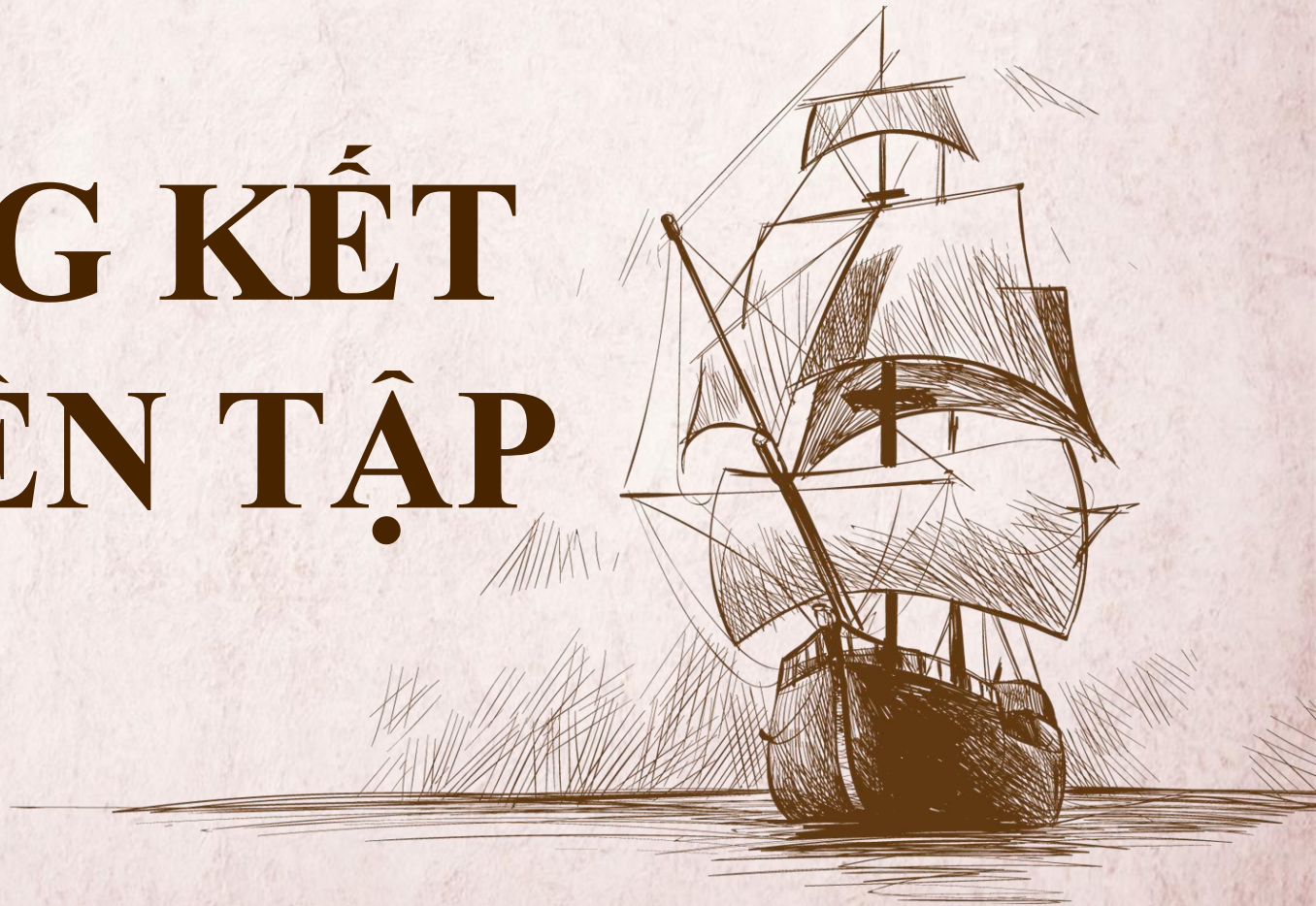
Văn hóa - giáo dục

- Chữ Nôm được đưa vào giáo dục, khoa cử. Vua Quang Trung ban chiếu Lập học lệnh cho các xã lập Nhà xã học, chọn người hay chữ và có đức hạnh làm thầy giáo.

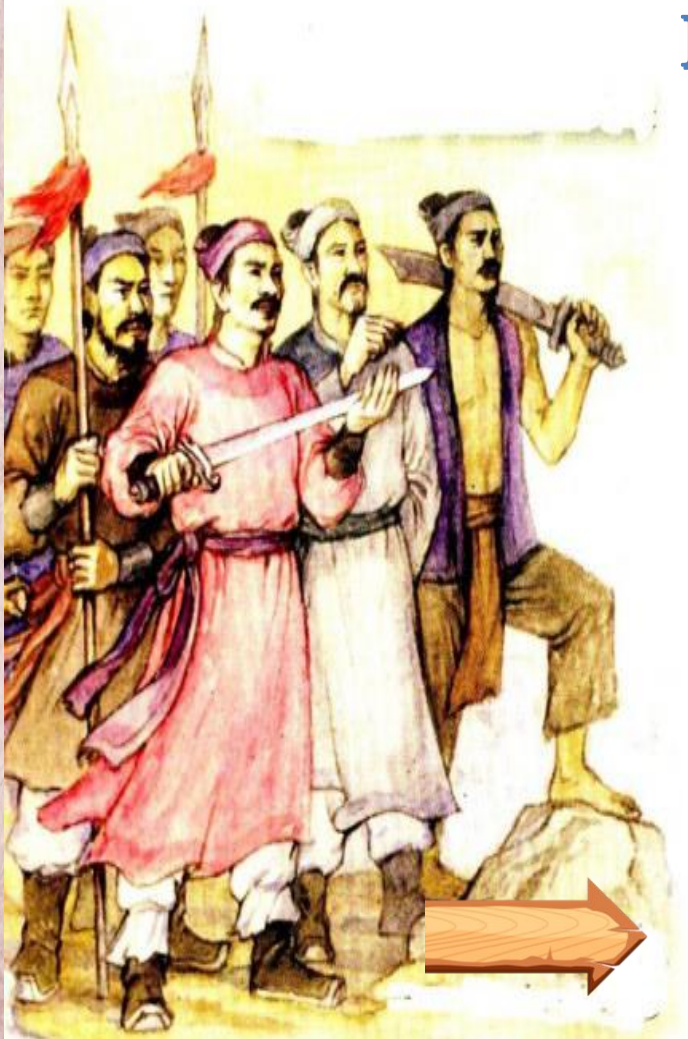
Phật giáo

- Phật giáo tiếp tục phát triển. Trên vùng đất Hải Phòng có nhiều ngôi chùa được tôn tạo, đúc chuông, dựng bia. Tiêu biểu như chùa Đông Khê (Ngô Quyền) lưu giữ một quả chuông lớn đúc năm 1800, chùa Thái (Vĩnh Bảo) lưu giữ quả chuông đồng niên đại 1798, bia đá trong khuôn viên Từ đường Trạng nguyên Lê Ích Mộc (Thủy Nguyên) có niên đại 1793....

TỔNG KẾT LUYỆN TẬP

KHÁM PHÁ LỊCH SỬ HẢI PHÒNG

**Câu 1: Vị Vua đầu tiên của nhà
Tây Sơn là ai?**

A. Quang Trung

B. Nguyễn Huệ

C. Nguyễn Nhạc.

D. Nguyễn Lữ.

**Câu 2: Vùng đất hải Phòng thuộc
Dương Kinh trong thời đại lịch sử
nào ?**

A. Thời nhà Mạc

B. Thời Lê Trung Hưng

C. Thời Tây Sơn.

Câu 3: Thời kì nào vùng đất Hải Phòng phát triển mạnh thương nghiệp, hình thành lên nhiều chợ lớn như chợ Tổng, chợ Sura, chợ Rế, chợ Ngà...

A. Thời nhà Mạc

B. Thời Lê Trung Hưng

C. Thời Tây Sơn.

Câu 4: Chữ Nôm được đưa vào giáo dục khoa cử trong thời đại này.

A. Thời nhà Mạc

B. Lê Trung Hưng.

C. Thời Tây Sơn

Câu 5: Ở Hải Phòng dấu ấn nơi thờ tự thời kì nào còn rõ nét nhất ?

A. Thời nhà Mạc.

B. Thời Lê Trung Hưng

C. Thời Tây Sơn.

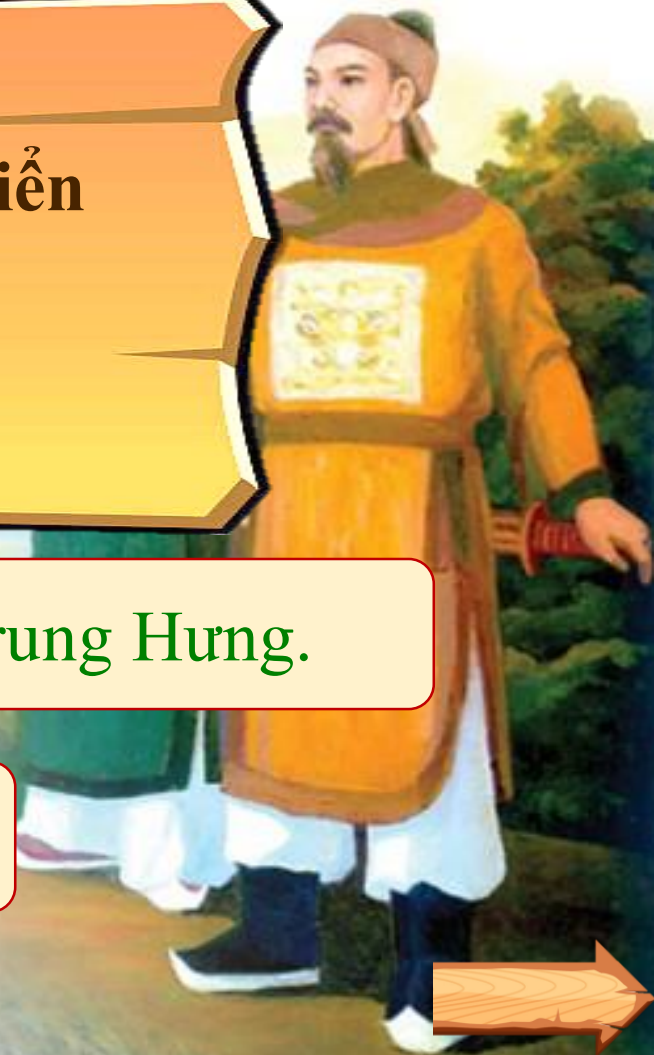

Câu 6: Nghề đúc đồng phát triển mạnh ở thời kì này.

A. Thời nhà Mạc

B. Lê Trung Hưng.

C. Thời Tây Sơn

Câu 7: Trong thời nhà Mạc Hải Phòng có trạng nguyên nào?

A. Trần Tất văn

B. Lê Ích Mộc

C. Nguyễn Bình Khiêm

Câu 8: Thời Lê Trung Hưng công trình nào đã được trùng tu xây dựng trở thành nơi thờ tự, tín ngưỡng văn hóa linh thiêng đến tận ngày nay ?

A. Chùa Đỏ

B. Chùa Cao Linh

C. Đền Tràng Kênh.

Câu 9: Tôn giáo nào phát triển mạnh nhất trong cả 3 thời kì trên?

A. Nho giáo.

B. Phật giáo

C. Thiên Chúa giáo.

**Câu 10: Ai là người ban chiếu
Khuyến nông giúp nông
nghiệp của vùng đất Hải Phòng
có sự phục hồi nhanh chóng.**

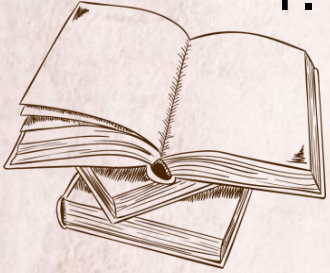
A. Quang Trung.

A. Nguyễn Nhạc.

D. Nguyễn Lữ.

1. Điền thông tin còn thiếu vào các đoạn chấm

Địa giới hành chính của vùng đất Hải Phòng từ năm 1527 đến năm 180

Thời Mạc: vùng đất Hải Phòng thuộc **Dương Kinh** - kinh đô thứ hai của nhà Mạc. Làng ....**Cổ Trai** là trung tâm của **Dương Kinh**

Thời.....**Lê trung hưng** vùng đất Hải Phòng nằm trong phủ Kinh Môn, Nam Sách, Hạ Hồng thuộc Thừa tuyên **Hải Dương**. Các đảo Cát Bà, Cát Hải, Bạch Long Vĩ thuộc thừa tuyên **An Quảng**.....

Thời Tây Sơn: các huyện Thủy Đường, An Dương, An Lão, Nghi Dương được cắt chuyển về xứ.....**An Quảng**.....

2. Nối thông tin ở cột A với thông tin ở cột B sao cho đúng:

1. Làng An Tử Hạ

2. Bạch Vân quốc ngữ thi tập

3. Đình Kiên Bái (Thủy Nguyên)

4. Cảng Đô-me (Domea)

5. Làng tạc tượng Bảo Hà

6. Nguyễn Bình Khiêm

a. hình thành từ thời Lê trung hưng, duy trì và phát triển đến ngày nay.

b. có tàu thuyền các nước Anh, Hà Lan, Bồ Đào Nha đến buôn bán từ thế kỉ XVII.

c. là trạng nguyên duy nhất của vùng đất Hải Phòng dưới thời nhà Mạc.

d. là một trong những nơi lưu lại dấu ấn đậm nét về đời sống văn hóa thế kỉ XVII - XVIII.

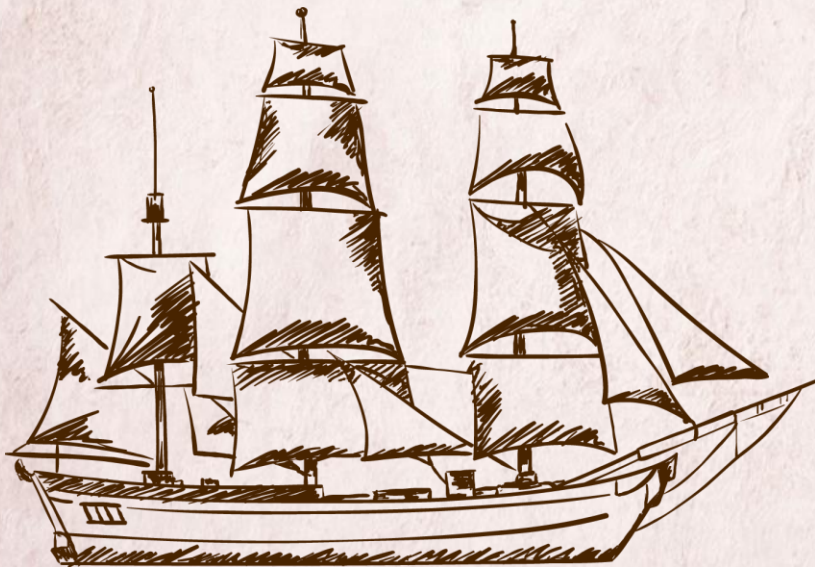
e. là tập thơ viết bằng chữ Nôm của Nguyễn Bình Khiêm.

g. có thuốc Lào từng được chọn làm vật phẩm tiến vua.

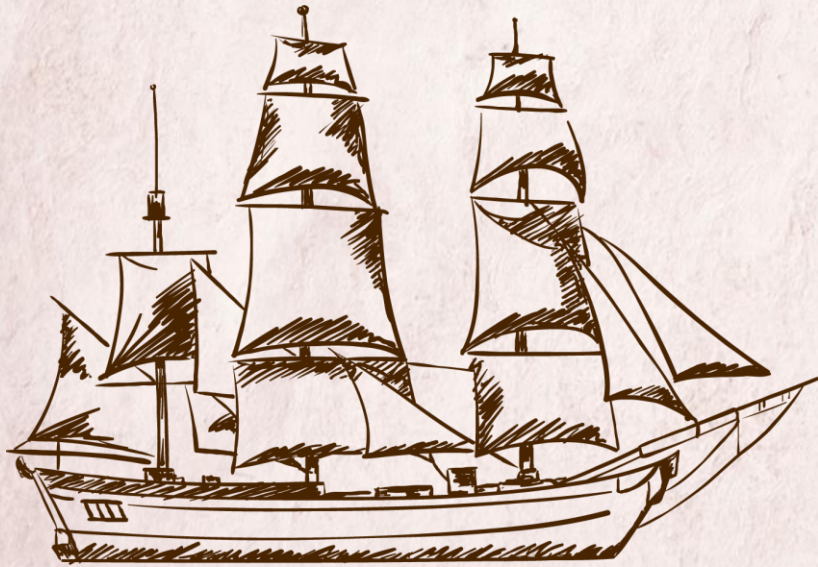
VẬN DỤNG

? Bản thân em đã và sẽ làm gì để góp phần bảo vệ giữ gìn và phát triển quê hương mình?

- HS chia thành 2 nhóm. Mỗi bạn trong nhóm lần lượt ghi nội dung thực hiện của mình. Bạn ghi sau không được ghi lại nội dung của bạn ghi trước.. sau 2 phút nhóm nào ghi được nhiều ý đúng là nhóm chiến thắng.

- Sưu tầm tư liệu và viết một bài giới thiệu về một thành tựu kinh tế, văn hóa, giáo dục của vùng đất Hải Phòng từ năm 1527 đến năm 1802 mà em ấn tượng nhất.

THANKS

CHÚC CÁC EM
HỌC TỐT

